

Despre autor:

Viorel Terzea este *judecător* la Curtea de apel Pitești, secția a II-a civilă, soluționând litigii în domeniul insolvenței, dreptului fiscal, achizițiilor publice, contencios administrativ etc.

Anterior, și-a desfășurat activitatea la Tribunalul Argeș, secția civilă.

În paralel, ține *cursuri* în cadrul programului de formare continuă al magistraților în calitate de Expert specializat în domeniul noului Cod Civil, în cadrul proiectului „Asistență pentru consolidarea capacității sistemului judiciar din România de a face față noilor provocări legislative și instituționale”, finanțat în cadrul Mecanismului Financiar Norvegian 2009-2014.

Autorul a urmat cursurile Facultății de Științe Juridice și Administrative a Universității Creștine „Dimitrie Cantemir”.

Lucrări relevante publicate: „Noul Cod civil adnotat”, ediția a II-a, Ed. Universul Juridic, 2014, vol. I și II; coautor al lucrării Noul Cod civil. Comentariu pe articole, Fl.A. Baias, E. Chelaru, R. Constantinovici, I. Macovei (coordonatori), în cadrul căreia a comentat instituția prescripției extinctive, Ed. C.H. Beck, 2012; „Limitele legale ale dreptului de proprietate”, ediția a II-a, Ed. C.H. Beck, 2014; „Legile fondului funciar. Comentarii și explicații”, ediția 4, Ed. C.H. Beck, București, 2013 – Lucrare premiată de Uniunea Juriștilor din România cu premiul „Istrate Micescu”; adnotări de practică judiciară în revistele „Curierul Judiciar”, „Revista Română de Jurisprudență”, „Revista română de executare silită” etc.

Viorel Terzea

Noul Cod al insolvenței adnotat cu doctrină, jurisprudență și explicații

Respectați cartea și legea!

Atragem atenția asupra faptului că, în baza Legii nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe, constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la o lună la un an sau amendă reproducerea operelor sau a produselor purtătoare de drepturi conexe (art. 140). Prin reproducere se înțelege realizarea, integrală sau parțială, a uneia ori a mai multor copii ale unei opere, direct sau indirect, temporar ori permanent, prin orice mijloc și sub orice formă (art. 14).

De asemenea, constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă punerea la dispoziția publicului, inclusiv prin internet ori prin alte rețele de calculatoare, fără drept, a operelor sau a produselor purtătoare de drepturi conexe, indiferent de suport, astfel încât publicul să le poată accesa în orice loc sau în orice moment ales în mod individual (art. 139⁸).

Copyright © 2014, Editura Solomon

Toate drepturile sunt rezervate Editurii Solomon.
Nicio parte din această lucrare nu poate fi copiată fără acordul scris al Editurii Solomon.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

TERZEA, VIOREL

Noul Cod al insolvenței adnotat cu doctrină, jurisprudență și explicații / Viorel Terzea. - București : Editura Solomon, 2014

Bibliogr.

ISBN 978-606-93749-1-7

347(498)

Editura Solomon

Tel.: 0725.356.750

E-mail:

office@editurasolomon.ro

redactie@editurasolomon.ro

Website:

www.editurasolomon.ro

Cuprins

Abrevieri	IX
Titlul preliminar.....	1
Capitolul I. Domeniul de reglementare.....	1
Capitolul II. Principiile fundamentale ale procedurilor de prevenire	
a insolvenței și de insolvență. Definiții.....	13
Secțiunea 1. Principii.....	13
Secțiunea a 2-a. Definiții.....	14
Titlul I. Proceduri de prevenire a insolvenței.....	47
Capitolul I. Dispoziții generale	47
Capitolul II. Mandatul ad-hoc	50
Capitolul III. Concordatul preventiv	52
Secțiunea 1. Beneficiarii procedurii. Organele care aplică procedura	52
Secțiunea a 2-a. Încheierea și omologarea concordatului preventiv.....	57
Secțiunea a 3-a. Închiderea procedurii concordatului preventiv.....	60
Titlul II. Procedura insolvenței	63
Capitolul I. Dispoziții comune	63
Secțiunea 1. Aspecte generale.....	63
Secțiunea a 2-a. Organele care aplică procedura. Participanții la procedură.....	78
§1. Instanțele judecătorești.....	78
§2. Judecătorul-sindic	89
§3. Adunarea creditorilor. Comitetul creditorilor.....	98
§4. Administratorul special	114
§5. Administratorul judiciar	119
§6. Lichidatorul judiciar.....	147
Secțiunea a 3-a. Deschiderea procedurii și efectele acesteia	156
§1. Cererile introductive.....	156
§2. Deschiderea procedurii și efectele deschiderii procedurii	188
Secțiunea a 4-a. Primele măsuri. Întocmirea tabelului de creanțe.	
Contestațiile	248
Secțiunea a 5-a. Situația unor acte juridice ale debitorului	303
§1. Aspecte generale.....	303
§2. Anularea actelor frauduloase.....	305
§3. Situația contractelor în derulare	333
Secțiunea a 6-a. Reorganizarea	354
§1. Planul.....	354
§2. Perioada de reorganizare	369
Secțiunea a 7-a. Falimentul și lichidarea activelor	371
§1. Măsuri premergătoare lichidării.....	378
§2. Efectuarea lichidării.....	379
§3. Distribuirea sumelor realizate în urma lichidării	383

Secțiunea a 8-a. Atragerea răspunderii pentru intrarea în insolvență	395
Secțiunea a 9-a. Închiderea procedurii	445
Capitolul II. Dispoziții speciale privind procedura insolvenței grupului de societăți.....	460
Secțiunea 1. Prevederi speciale privind competența și organele care aplică procedura	460
Secțiunea a 2-a. Deschiderea procedurilor	461
Secțiunea a 3-a. Măsurile procedurale	462
Capitolul III. Dispoziții privind falimentul instituțiilor de credit	464
Secțiunea 1. Dispoziții speciale	464
Secțiunea a 2-a. Deschiderea procedurii și efectele acesteia	469
Secțiunea a 3-a. Tranzacții privind cumpărarea de active și asumarea de pasive	474
Secțiunea a 4-a. Răspunderea organelor de conducere, a cenzorilor și a personalului de execuție sau cu atribuții de control din instituția de credit ajunsă în faliment.....	478
Secțiunea a 5-a. Închiderea procedurii	479
Secțiunea a 6-a. Alte dispoziții	479
Capitolul IV. Dispoziții privind falimentul societăților de asigurare/reasigurare.....	481
Secțiunea 1. Dispoziții generale	481
§1. Falimentul.....	482
§2. Deschiderea procedurii falimentului. Efectele deschiderii procedurii.....	490
Secțiunea a 2-a. Răspunderea organelor de conducere ale societății de asigurare/reasigurare	493
Secțiunea a 3-a. Închiderea procedurii	495
Titlul III. Insolvența transfrontalieră.....	497
Capitolul I. Dispoziții generale	497
Capitolul II. Raporturile cu statele terțe	498
Capitolul III. Dispoziții privind coordonarea procedurii insolvenței grupurilor de societăți.....	517
Capitolul IV. Reglementarea raporturilor de drept internațional privat în domeniul falimentului instituțiilor de credit	520
Capitolul V. Reglementarea raporturilor de drept internațional privat în domeniul falimentului societăților de asigurare/reasigurare	526
Secțiunea 1. Domeniul de aplicare. Competențe și legea aplicabilă.....	526
Secțiunea a 2-a. Informarea și drepturile creditorilor de asigurări	528
Secțiunea a 3-a. Reguli privind procedura falimentului, aplicabilă surselor societăților de asigurare/reasigurare din alte state membre ale Uniunii Europene, care au sediul în România	530
Secțiunea a 4-a. Sucursalele societăților de asigurare/reasigurare din statele terțe	532
Titlul IV. Sancțiuni.....	533
Titlul V. Dispoziții tranzitorii și finale.....	535
Tabel de corespondențe	539

Abrevieri

I. Culegeri de practică judiciară

CAAIBJ	Decizii relevante ale Curții de Apel Alba Iulia pe anul...
CABBJ	Decizii relevante ale Curții de Apel București pe anul...
CABrBJ	Decizii relevante ale Curții de Apel Brașov pe anul...
CABcBJ	Decizii relevante ale Curții de Ape Bacău pe anul...
CACBJ	Decizii relevante ale Curții de Apel Constanța pe anul...
CACIBJ	Decizii relevante ale Curții de Apel Cluj pe anul...
CACrBJ	Decizii relevante ale Curții de Apel Craiova pe anul...
CAPBJ	Decizii relevante ale Curții de Apel Pitești pe anul...
CAPIBJ	Decizii relevante ale Curții de Apel Ploiești pe anul...
CAIBJ	Decizii relevante ale Curții de Apel Iași pe anul...
CAOBJ	Decizii relevante ale Curții de Apel Oradea pe anul...
CATBJ	Decizii relevante ale Curții de Apel Timișoara pe anul...

II. Lucrări citate frecvent

- R. Bufan ș.a., Tratat practic de insolvență*
Radu Bufan, Andreea Deli-Diaconescu, Florin Moțiu ș.a.,
 Tratat practic de insolvență, Ed. Hamangiu, București,
 2014
- St.D. Cărpenu, M.A. Hotca, V. Nemeș, Codul insolvenței comentat*
Stanciu D. Cărpenu, Mihai Adrian Hotca, Vasile Nemeș,
 Codul insolvenței comentat, Ed. Universul Juridic,
 București, 2014
- N. Țândăreanu, Codul insolvenței adnotat*
Nicoleta Țândăreanu, Codul insolvenței adnotat, Noutăți,
 examinare comparativă și note explicative, Ed. Universul
 Juridic, București, 2014

III. Publicații periodice

BC	Revista Buletinul Casației
BCA	Buletinul Curților de Apel
BJ	Buletinul Jurisprudenței

Titlul preliminar

Capitolul I Domeniul de reglementare

Domeniu de aplicare*

Art. 1 Prezenta lege stabilește regulile în domeniul prevenirii insolvenței și al insolvenței.

Scopul legii

Art. 2 Scopul prezentei legi este instituirea unei proceduri colective pentru acoperirea pasivului debitorului, cu acordarea, atunci când este posibil, a șansei de redresare a activității acestuia.

Reglementare anterioară: art. 2 din Legea nr. 85/2006.

Jurisprudență

Decizii de speță

1. Rolul judecătorului-sindic. Scopul procedurii insolvenței. Rolul judecătorului-sindic nu este acela de a se comporta ca un judecător de drept comun, care este chemat să soluționeze un litigiu comercial născut anterior deschiderii procedurii insolvenței. Dimpotrivă, judecătorului-sindic îi este conferit rolul de a proceda la o analiză sumară a acelor creanțe certe, lichide și exigibile, pe care creditorul le evocă, și de a aprecia dacă debitorul are sau nu mijloacele materiale necesare pentru a face față acestor datorii. Altfel spus, misiunea tribunalului de

faliment începe după finalizarea litigiului comercial dintre părți, atunci când nu mai există niciun dubiu asupra caracterului cert, lichid și exigibil al creanței. În aceste condiții, întocmai ca judecătorul investit cu soluționarea unei cereri de emiteră a unei ordonanțe președințiale, a unei somații de plată sau a unei ordonanțe de plată, judecătorul-sindic trebuie să evite să se pronunțe în sensul urmărit de creditor atunci când, după ce „pipăie” fondul, constată că litigiul comercial dintre părți nu poate fi soluționat decât în cadrul unei judecăți de drept comun. Scopul proce-

* Titlurile articolelor sunt date de autor și nu fac parte din textul legii.

durii reglementate de Legea nr. 85/2006, modificată, cuprins în art. 2 [art. 2 NLPI – n.n.], îl reprezintă instituirea unei proceduri colective pentru acoperirea pasivului debitorului aflat în insolvență. Acest scop nu trebuie deturnat, nefiind permis ca creditorii să utilizeze procedura de executare colectivă ca pe un mijloc de soluționare a unui diferend comercial, prin intermediul judecătorului-sindic, menit a fi utilizat ca instrument de constrângere a debitorului să-și plătească datoriile sub amenințarea falimentului (cum se pare că recurențele au acționat, întrucât cererile lor anterioare, pentru aceleași sume, promovate pe calea somației de plată, respectiv a ordonanței de plată, au fost respinse de instanțele de judecată), dacă părătul are fonduri disponibile pentru a plăti. Procedura insolvenței nu este o modalitate simplificată de soluționare a unei chestiuni litigioase, de orice natură, între părțile contractante, ea având un scop expres prevăzut de art. 2 din Legea-cadru, și anume instituirea unei proceduri colective pentru acoperirea creanței debitorului aflat în insolvență, iar nu pentru stabilirea răspunderii contractuale a părților aflate în litigiu. De aceea, judecătorul-sindic nu poate soluționa pretențiile reciproce ale părților decurgând din interpretarea radical diferită a aceluiași contract, competența în acest sens revenind doar judecătorului de drept comun [C.A. Timișoara, s. a II-a civ., dec. nr. 2225/2012, în BCA nr. 4/2012 (supliment online), în RDC nr. 11/2013, p. 93 și în CATBJ 2012, IV, p. 28].

2. Prevalența procedurii insolvenței în raport cu cea privind lichidarea voluntară prevăzută de Legea nr. 31/1990 modificată și cu cea referitoare la executarea silită în sensul O.U.G.

nr. 51/1998. Este adevărat că, în conformitate cu prevederile O.U.G. nr. 3/2004, s-a hotărât, la data de 16 aprilie 2004, dizolvarea voluntară a societății și numirea unui lichidator, însă lichidarea voluntară nu s-a mai efectuat, pentru că împotriva societății s-a declanșat procedura falimentului conform Legii nr. 64/1995, modificată. Instanțele anterioare au reținut corect că această procedură este una concursuală, colectivă și egalitară și are caracter special în raport cu lichidarea ce s-ar fi efectuat conform Legii nr. 31/1990, republicată, dar și față de executarea silită reglementată de O.U.G. nr. 51/1998 (ICCJ, s. com., dec. nr. 111/2008, pe www.scj.ro).

3. Incident de plată. Deschiderea procedurii insolvenței. Efecte asupra obligației de înscriere a incidentului. Concurs între legile speciale. În cazul în care o persoană declarantă – bancă, în calitate de bancă trasă, a trasului sau a subscriitorului – a decis refuzul la plată al cecului, cambiei sau biletului la ordin, aceasta are obligația ca până cel târziu în ziua refuzului să transmită la Centrala Incidentelor de Plăți o cerere de înscriere a refuzului bancar. Deschiderea procedurii insolvenței nu poate constitui o cauză exoneratoare pentru înscrierea în Centrala Incidentelor de Plăți a unui incident major, atât timp cât, la momentul emiterii instrumentelor de plată și la momentul prezentării acestora, cauza esențială a refuzului la plată a fost aceea a lipsei totale de disponibil (ICCJ, s. com., dec. nr. 2044/2010, în BC nr. 1/2011, p. 31).

Nota autorului: regimul juridic al incidentelor de plată este reglementat de Regulamentul BNR nr. 1/2012 (M. Of. nr. 49 din 20 ianuarie 2012).

4. Suspendarea administrării unui dosar de faliment. Inadmisibilitate. Unul dintre principiile procedurii de insolvență este și cel al celerității, acesta având o reglementare expresă în alin. (2) al art. 5 din Legea insolvenței, care statuează că organele prevăzute la alin. (1) instanțele judecătorești, judecătorul-sindic, administratorul judiciar și lichidatorul – trebuie să asigure efectuarea cu celeritate a actelor și operațiunilor prevăzute de prezenta lege, precum și realizarea în condițiile legii a drepturilor și obligațiilor celorlalți participanți la aceste acte și operațiuni. El nu este altceva decât o reflexie a principiului celerității desfășurării operațiunilor comerciale, care, cum bine se știe, guvernează întreaga reglementare a acestei materii. Principiul celerității nu este numai enunțat de noua Lege a insolvenței, ci el se degajă și din alte prevederi, toate aceste norme neurmărind altceva decât crearea unui mecanism juridic adecvat care să asigure cu rapiditate și eficiență ieșirea de pe piață a operatorilor economici neviabili. Ca atare, în mod justificat, atât în doctrină, cât și în jurisprudență se constată o aplicare restrictivă a dispozițiilor privitoare la suspendarea legală facultativă a derulării acestei proceduri de executare colectivă. Mai mult decât atât, unii autori au avansat și ideea că același principiu al celerității s-ar opune și aplicării măsurii suspendării judecătii în temeiul art. 155¹ C.proc.civ. din 1865 [art. 242 C.proc.civ. – n.n.] (C.A.

Timișoara, s. com., dec. nr. 858/2008, în BCA nr. 1/2009, p. 28).

5. Prelungire concordat preventiv. Potrivit art. 3 lit. d) din Legea nr. 381/2009 [art. 5 pct. 17 NLPI – n.n.], concordatul preventiv este definit ca fiind un contract încheiat între debitor, pe de o parte, și creditorii care dețin cel puțin două treimi din valoarea creanțelor acceptate și necontestate, pe de altă parte, prin care debitorul propune un plan de redresare a întreprinderii sale și de acoperire a creanțelor acestor creditori împotriva sa, iar creditorii acceptă să sprijine eforturile debitorului de depășire a dificultății în care se află întreprinderea debitorului. Față de natura contractuală a concordatului preventiv, este evident că prelungirea duratei acestuia constituie o modificare a contractului, singura condiție formală pe care trebuie să o îndeplinească fiind aceea a aprobării de către creditorii care dețin cel puțin două treimi din valoarea creanțelor, condiție îndeplinită în cauză. În același timp, se reține că rolul judecătorului în procedura concordatului preventiv este strict limitat la controlul de legalitate. Prin urmare, judecătorul nu este abilitat să analizeze oportunitatea deciziei luate de către adunarea creditorilor, astfel că susținerile recurenței privind temporizarea măsurilor de executare silită efectuate în procedura fiscală și imposibilitatea recuperării obligațiilor fiscale nu sunt de natură a schimba soluția pronunțată (C.A. Constanța, s. a II-a civ., dec. nr. 334/2013, în CACBJ 2013, I, p. 52).

Domeniu de aplicare

Art. 3 (1) Procedurile prevăzute de prezenta lege se aplică profesioniștilor, astfel cum sunt definiți de art. 3 alin. (2) din Codul civil, cu excepția celor care exercită profesii liberale, precum și a celor cu privire la care se prevăd dispoziții speciale în ceea ce privește regimul insolvenței lor.

(2) Procedura prevăzută de prezenta lege se aplică și regiilor autonome.

(3) Procedura prevăzută de prezenta lege nu este aplicabilă unităților și instituțiilor de învățământ preuniversitar, universitar și entităților prevăzute la art. 7 din Ordonanța Guvernului nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 324/2003, cu modificările și completările ulterioare.

Reglementare anterioară: art. 1 din Legea nr. 85/2006

Bibliografie: F.-G. Bucur, Falimentul personal. Șansa unui „nou început”, în RDC nr. 9/2010, p. 98-104; St.D. Cârpenaru, Comercianții – profesioniști ai întreprinderii comerciale – în lumina noului Cod civil, în Noile coduri ale României. Studii și cercetări juridice, Ed. Universul Juridic, București, 2011, p. 51-54; D. Deteșan, Despre insolvența persoanei fizice, în Revista Phoenix nr. 48/2014, p. 26-32; L.E. Smarandache, Aspecte privind fondul de comerț al comerciantului persoană fizică, în PR nr. 1/2011, p. 59-75; A. Postu, Insolvența persoanelor fizice: o măsură de protecție pentru debitorii de bună-credință sau un subterfugiu pentru cei de rea-credință?, în RDC nr. 6/2010, p. 83-85; L.E. Smarandache, Comerciantul persoană fizică. Aspecte esențiale privind: dovada calității și atributele de identificare obligatorii (I), în PR nr. 5/2011, p. 106-117; L.E. Smarandache, Comerciantul persoană fizică, Aspecte esențiale privind: drepturile, obligațiile și pierderea calității (II), în PR nr. 3/2011, p. 98-113; I.T. Ștefănescu, Ș. Beligrădeanu, Privire analitică asupra corelației dintre noul Cod civil și Codul muncii, în Dreptul nr. 12/2009; A.C. Târșia, Profesioniștii și normele de drept comercial ale noului Cod civil, în Culegere de studii *in honorem* Alexandru Bacaci, Ed. Universul Juridic, București, 2012, p. 410-420.

Legislație conexă: O.U.G. nr. 46/2013 privind criza financiară și insolvența unităților administrativ-teritoriale (M. Of. nr. 299 din 24 mai 2013).

Art. 3 alin. (2)-(3) din Codul civil:

(2) Sunt considerați profesioniști toți cei care exploatează o întreprindere.

(3) Constituie exploatarea unei întreprinderi exercitarea sistematică, de către una ori mai multe persoane, a unei activități organizate ce constă în producerea, administrarea sau înstrăinarea de bunuri ori în prestarea de servicii, indiferent dacă are ori nu un scop lucrativ.

Art. 8 alin. (1) din Legea nr. 71/2011: (1) Noțiunea de „profesionist” prevăzută la art. 3 din Codul civil include categoriile de comerciant, întreprinzător, operator economic, precum și orice alte persoane autorizate să desfășoare activități economice sau profesionale, astfel cum aceste noțiuni sunt prevăzute de lege, la data intrării în vigoare a Codului civil.

Decizii de speță

1. Regii autonome. Inaplicabilitatea procedurii insolvenței. Potrivit dispozițiilor art. 1 alin. (1) din Legea nr. 85/2006, procedura insolvenței se aplică următoarelor categorii de debitori aflați în stare de insolvență sau de insolvență iminentă: societăți comerciale, societăți cooperative, organizații cooperatiste, societăți agricole, grupuri de interes economic, orice altă persoană juridică de drept privat care desfășoară și activități economice, iar conform art. 3 alin. (1) pct. 5, debitor în înțelesul legii este persoana fizică sau persoana juridică de drept privat care face parte din una dintre categoriile prevăzute la art. 1 și care este în stare de insolvență. Mai mult, art. 151 din Legea nr. 85/2006 prevede în mod expres că procedura aplicabilă regiilor autonome aflate în stare de insolvență se va stabili prin lege specială. O asemenea lege specială nu a fost adoptată până la această dată de legiuitor. Cum regiile autonome nu fac parte din categoria persoanelor juridice enumerate de art. 1 alin. (1) din Legea nr. 85/2006, iar dispozițiile art. 151 din aceeași lege prevăd că pentru regiile autonome urmează a fi adoptată o lege specială, rezultă în mod evident că regiilor autonome nu le sunt aplicabile dispozițiile procedurii insolvenței reglementate de Legea nr. 85/2006, iar cererea de deschidere a procedurii insolvenței formulată de creditor împotriva debitoarei regie autonome este inadmisibilă (C.A. Ploiești, s. com, dec. nr. 1246/2010, în CAPIB 2010, III, p. 83).

Nota autorului: în prezent, conform art. 3 alin. (2) NLPI, procedura insolvenței se aplică și regiilor autonome, însă, conform art. 343 NLPI, procesele începute înainte de intrarea în vigoare a prezentei legi rămân supuse legii aplicabile anterior acestei date.

2. Sucursală – lipsă calitate procesuală pasivă în procedura insolvenței. Potrivit art. 43 din Legea nr. 31/1990, sucursala nu are personalitate juridică și nu este subiect distinct de drept. În consecință, sucursala nu poate constitui subiect al procedurii instituite de Legea nr. 85/2006, așa încât deschiderea procedurii reglementate de această lege se face asupra societății-mamă, sucursala neavând calitate procesuală pasivă (C.A. Iași, s. civ., dec. nr. 6/2010, în CAIBJ 2010, I, p. 42).

Nota autorului: s-a arătat (C.B. Nasz, în R. Bufan ș.a., *Tratat practic de insolvență*, p. 204) că, în cazul încetării plăților la nivelul unei sucursale sau al unui alt sediu secundar, procedura colectivă poate fi deschisă numai împotriva societății fondatoare, căreia îi revin, de altfel, toate obligațiile acestui dezmembrământ.

3. Admisibilitatea deschiderii procedurii insolvenței în cazul unei asociații sau fundații. Sub acest aspect, nu este contestat de niciuna dintre părți statutul de „asociație” al persoanei juridice de drept privat, așa cum corect indica instanță

de fond că ar reieși inclusiv din actele constitutive ale acesteia (capitolul II al statutului). În mod evident, pentru asociații și fundații regimul juridic de drept comun este reglementat de O.G. nr. 26/2000, care prevede drept sancțiune a insolvabilității asociației dizolvarea [art. 56 alin. (1) lit. d)]. Însă acest regim juridic de drept comun este aplicabil când nu există normă derogatorie specială, conform principiului *specialia generalibus derogant*. Or, tocmai ținând cont de faptul că pot exista persoane juridice de drept privat care, deși declarând un scop general, colectiv sau personal nepatrimonial (art. 1 din O.G. nr. 26/2000), desfășoară (și) activități economice și că, în cazul acestora (și în special în cazul unor activități economice mai importante, mai de anvergură), regimul juridic de drept comun al asociațiilor și fundațiilor nu ar permite o acoperire conformă a debitorilor, legiuitorul a stabilit că și acestea pot fi supuse procedurii insolvenței dacă desfășoară și activități economice [art. 1 alin. (1) pct. 6 din Legea nr. 85/2006]. În speță, pentru a verifica deci aplicabilitatea regulilor stipulate de Legea nr. 85/2006 (implicit admisibilitatea cererii), trebuie stabilit dacă debitoarea a desfășurat activități economice. Or, dacă natura sau tipul concret al activităților economice nu rezultă din materialul probatoriu, existența unor astfel de activități rezultă fără dubiu. Astfel, bilanțurile contabile depuse, realizate sub semnătura reprezentantului debitoarei (administrator) și a directorului economic, atestă venituri din activități economice, atât pentru anul 2010 (f. 6, dosar recurs), cât și pentru 2009. Aceste aspecte se coroborează cu conținutul rezultatului exercițiului financiar,

în care se atestă realizarea acelorași venituri. În aceste condiții, este evident că persoana juridică de drept privat ce are calitatea de intimată-debitoare în speță a desfășurat și activități economice, deci îi sunt aplicabile dispozițiile Legii nr. 85/2006, conform art. 1 alin. (1) pct. 6, iar excepția inadmisibilității cererii trebuia respinsă și cererea analizată pe fond (C.A. București, s. a V-a civ., dec. nr. 518/2012, pe www.portal.just.ro).

Nota autorului: potrivit art. 1 alin. (1) pct. 6 din Legea nr. 85/2006, putea face obiectul procedurii insolvenței orice persoană juridică de drept privat care desfășoară activități economice. În prezent procedura insolvenței este aplicabilă profesioniștilor, astfel cum sunt definiți de art. 3 C.civ. De asemenea, potrivit art. 8 din Legea nr. 71/2011, prin noțiunea de „profesionist” se au în vedere categoriile de comerciant, întreprinzător, operator economic, precum și orice alte persoane autorizate să desfășoare activități economice sau profesionale. De asemenea, conform art. 1 alin. (1) din Legea nr. 26/1990 privind registrul comerțului, astfel cum a fost modificat prin Legea nr. 76/2012, „înainte de începerea activității economice, au obligația să ceară înmatricularea sau, după caz, înregistrarea în registrul comerțului următoarele persoane fizice sau juridice: persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale, societățile reglementate de Legea nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, companiile naționale și

societățile naționale, regiile autonome, grupurile de interes economic, societățile cooperative, organizațiile cooperative, societățile europene, societățile cooperative europene și grupurile europene de interes economic cu sediul principal în România, precum și alte persoane fizice și juridice prevăzute de lege”. Prin urmare, în cazul unei asociații sau fundații, acestea, reprezentând persoane juridice, pot constitui obiect al procedurii insolvenței dacă desfășoară activități economice, situație în care au calitatea de profesionist. Desigur că, într-o asemenea ipoteză, trebuie stabilit care este patrimoniul afectat desfășurării activității economice conform art. 31 C.civ., ipoteză în care doar acest patrimoniu poate fi valorificat în cadrul procedurii pentru satisfacerea creanțelor.

În ipoteza în care asociația sau fundația nu desfășoară activități economice, atunci aceasta, neavând calitatea de profesionist, nu poate face obiectul procedurii insolvenței (în mod similar, sub fosta reglementare, a se vedea C.A. Ploiești, s. com., dec. nr. 1413/2008, în *Procedura insolvenței*, vol. I, p. 237). A se vedea și C.B. Nasz, în *R. Bufan ș.a., Tratat practic de insolvență*, p. 221.

4. Asociație nonprofit. Insolvabilitatea fundației. Dizolvarea fundației, ca o consecință a stării de insolvabilitate. Potrivit dispozițiilor art. 56 din O.G. nr. 26/2000, se poate solicita dizolvarea unei persoane juridice nonprofit în lipsa veniturilor sau bunurilor urmăribile pentru plata datoriilor sale. În cauză, s-a

făcut dovada îndeplinirii acestor condiții legale și se poate constata starea de insolvabilitate, deoarece intimata-debitoare nu are venituri sau bunuri urmăribile, stare de insolvabilitate ce conduce la dizolvarea acestei asociații (C.A. București, s. a IV-a civ., dec. nr. 1925/2013, pe www.portal.just.ro).

5. Club sportiv constituit ca persoană juridică de drept privat fără scop lucrativ. Distincție dintre insolvabilitatea civilă și cea comercială. Deși este real că practica judiciară, în acord cu doctrina, a statuat faptul că în categoria acestor persoane juridice se încadrează și asociațiile și fundațiile, nu este mai puțin adevărat că o astfel de teză este valabilă numai în măsura în care aceste entități sunt angrenate în activități economice. Ca atare, se relevă corect la fond că cererea de deschidere a procedurii insolvenței împotriva asociației pârâte, raportat la starea de fapt relevată prin probațiunea administrată, este inadmisibilă. Aceasta întrucât nu s-a probat faptul că asociația pârâtă realizează activități economice, legate de administrarea și punerea în valoare a unor alte active patrimoniale decât cele legate direct de scopul în vederea căruia s-a constituit asociația. Așa cum corect a subliniat judecătorul-sindic, menținându-și forma juridică de asociație fără scop patrimonial, debitoarea este un club sportiv constituit ca persoană juridică de drept privat fără scop lucrativ. Faptul că desfășoară activități specifice cluburilor sportive, care ar putea fi codificate conform CAEN sub nr. 9312 – „Activități ale cluburilor sportive” –, nu are semnificația că debitoarea desfășoară o activitate economică. Dimpotrivă, faptul

că Legea nr. 69/2000 permite organizarea cluburilor sportive ca societăți comerciale sportive pe acțiuni a impus includerea în CAEN a acestor activități ale cluburilor sportive, pentru a permite funcționarea societăților comerciale sportive pe acțiuni. Continuându-se acest raționament, se arată că codul CAEN 9312 – „Activități ale cluburilor sportive” – reprezintă o denumire echivocă, care poate avea sau nu semnificație economică, în funcție de specificul juridic al persoanei care exercită aceste activități, esențial fiind scopul în care aceste activități sunt desfășurate. Astfel, în cazul persoanelor juridice fără scop patrimonial, finalitatea urmărită la desfășurarea acestor activități este realizarea scopului clubului sportiv – asociație nonprofit; dimpotrivă, în cazul societăților comerciale sportive pe acțiuni, unul dintre scopurile urmărite este tocmai realizarea de profit, aspect care nu se verifică în cazul debitoarei. Or, nu au fost criticate pertinent prin recurs considerațiile conform cărora aceste aspecte rezultă din indicatorii financiari ai debitoarei conform bilanțurilor depuse la organul fiscal teritorial, contribuabilul declarând toate veniturile obținute din taxele încasate de la sportivi ca fiind venituri din activități fără scop patrimonial, considerându-le scutite de la plata impozitului pe profit, în timp ce organul de control, în cuprinsul raportului de inspecție fiscală generală întocmit la 18.11.2011, a apreciat aceste venituri ca impozabile și a recalculat impozitul pe profit datorat de contribuabil, stabilind că clubul datorează un impozit pe profit în sumă de 11.346 lei, la care s-au calculat dobânzi și penalități de întârziere în sumă totală de 7.591 lei. Mai

mult, chiar dacă s-ar achiesa la susținerile recurenței, judecătorul-sindic a relevat și că cuantumul acestui impozit nu se ridică la limita minimă prevăzută prin legea specială ca prag pentru admisibilitatea cererii de deschidere a procedurii, chiar în ipoteza în care sunt adionate și impozitul pe venituri din salarii, în cuantum total de 6.727 lei și penalități, respectiv dobânzi de întârziere în cuantum de 3.531 lei. În plus, în ceea ce privește obligațiile de plată față de bugetul asigurărilor sociale de stat, corect s-a apreciat că toate titlurile executorii având ca obiect aceste sume reprezentând contribuții către bugetul asigurărilor sociale nu au nicio legătură cu derularea unei activități economice. Distincția dintre insolabilitatea civilă, la care se face referire în textul art. 56 alin. (1) lit. d) din O.G. nr. 26/2000, și cea comercială, în înțelesul Legii nr. 85/2006, este una esențială în economia litigiului, recurenta ignorând în mod nejustificat apărările și probațiunea care atestau că în speță ne aflăm în prezența primei situații. Dreptul comun în materie este O.G. nr. 26/2000 și el își găsește aplicare ori de câte ori nu se face dovada faptului că asociația sau fundația respectivă desfășoară și activități economice, caz în care devin aplicabile dispozițiile Legii nr. 85/2006, incidentă doar în această situație particulară, care nu este prezentă și în speță (C.A. Cluj, s. a II-a civ., dec. nr. 10703/2013, în BCA nr. 4/2014, p. 22).

6. Societate agricolă fără personalitate juridică. Dintre cele patru entități prevăzute de Legea nr. 36/1991, în art. 1 din Legea nr. 85/2006 sunt menționate doar societățile agricole, voința legiuitorului fiind aceea ca numai aceste societăți să

ne supuse procedurii insolvenței. Legea nr. 85/2006 este o lege specială și se aplică doar destinatarilor prevăzuți în mod expres de aceasta, neputându-se extinde prin analogie dispozițiile acesteia și față de celelalte forme de asociere, precum asociațiile agricole simple fără personalitate juridică (C.A. București, s. a II-a com., dec. nr. 642/2007, în M.M. Pivniceru, C.A. Susanu, M. Susanu, Procedura insolvenței. Practică judiciară 2006-2009, Ed. Hamangiu, București, 2009, nr. 10, p. 16).

7. Persoană fizică autorizată. Persoanele care își desfășoară activitatea economică în baza actelor normative anterioare O.U.G. nr. 44/2008 aveau obligația ca în termen de un an de la intrarea în vigoare a ordonanței să opteze pentru desfășurarea unei activități sub una dintre formele prevăzute de O.U.G. nr. 44/2008; asociațiile familiale nu au fost desființate sau radiate, așa cum se arată și de către recurentă și rezultă din actele dosarului, intimata desfășurându-și activitatea sub sintagma „întreprindere familiară”. Art. 41 din O.U.G. nr. 44/2008 stipulează în mod expres că orice referire în alte acte normative la sintagma „persoană fizică autorizată și/sau asociație familială” va fi considerată ca fiind făcută la sintagma „persoană fizică autorizată, întreprindere individuală și/sau întreprindere familială”, după caz. Legea nr. 85/2006 nu poate exclude o persoană juridică de la procedura stabilită prin acest act normativ, avându-se în vedere că are referire la asociația familială și pe aplicarea O.U.G. nr. 44/2008, deci și pentru întreprinderile familiale [C.A. Bacău, s. a II-a civ., dec.

nr. 42/2011, în BCA nr. 1/2012 (supliment online)].

Nota autorului: în cazul persoanelor fizice autorizate, având în vedere prevederile art. 38 alin. (2) lit. a) NLPI, se aplică procedura simplificată a insolvenței.

De subliniat că prin Decizia Curții Constituționale nr. 432 din 3 mai 2012 (M. Of. nr. 527 din 30 iulie 2012) s-a statuat în sensul că „faptul că dispozițiile legale (...) impun o nouă formă de organizare nu este de natură să încalce dispozițiile art. 15 alin. (2) din Constituție. Aceste reguli se aplică numai pentru viitor. De altfel, în jurisprudența sa, Curtea a statuat constant că o lege nu este retroactivă atunci când modifică pentru viitor o stare de drept născută anterior și nici atunci când suprimă producerea în viitor a efectelor unei situații juridice constituite sub imperiul legii vechi, pentru că în aceste cazuri legea nouă nu face altceva decât să refuze supraviețuirea legii vechi și să reglementeze modul de acțiune în timpul următor intrării ei în vigoare, adică în domeniul ei propriu de aplicare (Decizia nr. 291 din 1 iulie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 753 din 18 august 2004). Legiuitorul, inclusiv delegat, este competent să ia, cu respectarea dispozițiilor constituționale, măsurile pe care le consideră necesare pentru stimularea economiei naționale și pentru buna funcționare a mediului de afaceri. Curtea constată că Guvernul a justificat necesitatea adoptării acestor

măsuri. Astfel, potrivit preambulului Ordonanței de urgență, aplicarea Legii nr. 300/2004 privind autorizarea persoanelor fizice și a asociațiilor familiale care desfășoară activități economice în mod independent, cu modificările și completările ulterioare, a condus la disfuncționalități în activitatea de autorizare, prevederile sale fiind interpretate în mod diferit de autoritățile publice locale desemnate cu aplicarea lor, pașii care trebuie parcurși de către solicitanți diferind de la o primărie la alta”. De asemenea, s-a mai constatat de Curtea Constituțională faptul că „Ordonanța de urgență prevede norme tranzitorii ce au instituit un termen rezonabil care a fost prelungit de la un an la 2 ani, termen în care persoanele interesate aveau timp să ducă la îndeplinire cerințele ordonanței de urgență. În aceste condiții, nu se poate reține nici încălcarea art. 45 din Constituție privind libertatea economică. De altfel, acest articol prevede că «Accesul liber al persoanei la o activitate economică, libera inițiativă și exercitarea acestora în condițiile legii sunt garantate». Condițiile impuse de Ordonanța de urgență, și anume reînmatricularea potrivit noilor forme de organizare, apar ca fiind rezonabile, având scopul de a simplifica regimul juridic al acestui gen de activitate economică”. A se vedea și C.B. Nasz, în R. Bufan ș.a., *Tratat practic de insolvență*, p. 207-213.

8. Persoană fizică. 1) Potrivit art. 1 alin. (1) din Legea nr. 85/2006 [art. 3 NLPI], procedura generală prevăzută de prezenta

lege se aplică următoarelor categorii de debitori aflați în stare de insolvență sau de insolvență iminentă, cu excepția celor prevăzuți la alin. (2) lit. c) și d): societățile comerciale; societățile cooperative; organizațiile cooperatiste; societățile agricole; grupurile de interes economic; orice altă persoană juridică de drept privat care desfășoară și activități economice. Procedura insolvenței se adresează persoanelor juridice înregistrate ca atare, care desfășoară activități economice. Art. 2 din O.U.G. nr. 44/2008 definește activitatea economică drept activitatea agricolă, industrială, comercială, desfășurată pentru obținerea unor bunuri sau servicii a căror valoare poate fi exprimată în bani și care sunt destinate vânzării ori schimbului pe piețele organizate sau unor beneficiari determinați ori determinabili, în scopul obținerii unui profit, întreprinzătorul drept persoana fizică care organizează o întreprindere economică, întreprinderea economică drept activitatea economică desfășurată în mod organizat, permanent și sistematic, combinând resurse financiare, forța de muncă atrasă, materii prime, mijloace logistice și informație, pe riscul întreprinzătorului, în cazurile și în condițiile prevăzute de lege și, respectiv, întreprinderea individuală drept întreprinderea economică, fără personalitate juridică, organizată de un întreprinzător persoană fizică. În conformitate cu art. 23 din O.U.G. nr. 44/2008, întreprinzătorul persoană fizică titular al întreprinderii individuale este comerciant persoană fizică de la data înregistrării sale în registrul comerțului. În mod corect a reținut judecătorul-sindic că procedura insolvenței poate fi deschisă

și împotriva debitorului, comerciant de fapt, care nu a îndeplinit formalitățile de înregistrare. Comerciantul neautorizat poate fi supus procedurii insolvenței, întrucât neefectuarea demersurilor necesare pentru obținerea unei autorizații în vederea desfășurării acestei activități sau pentru înregistrarea sa în registrul comerțului nu au nicio relevanță pentru calificarea sa juridică drept comerciant, conduita omisivă a debitorului având relevanță doar din perspectiva ilicitului juridic sancționat prin dispozițiile Legii nr. 300/2004 și Legii nr. 26/1990. Partea care solicită deschiderea procedurii insolvenței împotriva unor astfel de comercianți este obligată să facă dovada actelor de comerț pe care aceștia le desfășoară, simpla mențiune din contractul de împrumut că sumele împrumutate se vor utiliza pentru investiții imobiliare nefiind de natură să confirme desfășurarea unor activități în acest sens și, implicit, calitatea de comerciant de fapt a debitorului. Recurenta nu a dovedit împrejurarea că debitorul a luat măsuri active prin mobilizarea unor mijloace similare celor utilizate de un producător, de un comerciant sau un prestator de servicii. Probațiunea administrată nu susține apărarea evocată de creditoare conform căreia inițiativele debitorului se înscriau în tiparul unei activități economice desfășurate în mod organizat, permanent și sistematic, prin combinarea de resurse financiare, forța de muncă atrasă, materii prime, mijloace logistice și informație. Nu s-a dovedit în speța dedusă judecătii că actele încheiate de debitor au fost exercitate în „mod profesional” și că resursele existenței sale sociale izvorau dintr-un comerț de fapt. Pe

baza elementelor probatorii existente nu a fost posibilă o analiză a împrejurărilor exterioare concrete ale operațiunilor în discuție din care să se poată desprinde concluzia certă că inițiativele nu se înscriau, în mod normal, în cadrul gestiunii patrimoniului personal al părâtului. Simpla raportare la existența contractului de împrumut care prevedea afectatiunea specială a fondurilor împrumutate, precum și la numărul antecontractelor încheiate nu este relevantă. Curtea reține că pluralitatea unor acte nu este un criteriu suficient, atâta timp cât exercitarea lor nu formează o ocupațiune perseverentă, câtă vreme nu este vorba de un exercițiu atât de des și consecutiv, încât să constituie oarecum o condiție specială de existență și de viață socială. Astfel, realizarea unui venit incidental, având ca sursă mai multe asemenea acte, chiar consumate într-un interval mai îndelungat, poate să nu aibă relevanță. Numai din analiza împrejurărilor exterioare concrete ale operațiunilor în discuție se putea desprinde concluzia certă că inițiativele nu se înscriau, în mod normal, în cadrul gestiunii patrimoniului personal al părâtului. Or, probe cu privire la împrejurările exterioare concrete ale operațiunilor în discuție nu au fost produse [C.A. Cluj, s. a II-a civ., dec. nr. 10704/2013, în CACIBJ 2013, IV, p. 3 și în PS nr. 2/2014].

2) Potrivit art. 1 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 85/2006, persoanelor fizice li se poate aplica procedura simplificată a insolvenței în cazul în care au calitatea de comercianți. Legea insolvenței nu definește noțiunea de „comerciant”, astfel că, în raport de dispozițiile art. 149 [art. 342 NLPI – n.n.], în conformitate cu care dispozițiile